

Odla din hatt

Nu när hösten är här börjar vi på många håll se gröna små tuvor av svedjeråg titta fram. Rågen sköter sig mer eller mindre själv och är en tämligen tacksam gröda att odla.

I de större odlingarna av svedjeråg avsedd för slöjd och även svedjeråg vid kommersiella odlingar görs inga direkta förberedelser inför vintern men vi som odlar i mindre skala kan tänka på ett par saker.

Förr lät odlarna mindre betesdjur och hästar beta ner rågen under hösten. Gott för djuren med färska gröna strån och det låg faktiskt lite mer bakom agerandet än bara ett tillskott i fodret för gårdens djur. Än så länge är den viktigaste delen av plantan under jorden, rotsystemet ska få ett ordentligt försprång inför våren. Därför kan det vara idé att beta av, klippa ner eller skära av rågen. Detta för att inte mögelsporer ska få fäste i plantorna under vinterns snötäcke och att rågen ges chansen att bilda och skjuta fler ax. Det är inte ett måste att kapa av rågen men det ger grödan bättre förutsättningar inför nästa år. Hur skörden sedan blir beror till stor del på hur vintern kommer att vara. Bäst är det om marken fryser till och är frusen till våren. Vi får hålla tummarna för gynnsamt väder.

Tillvägagångssätt för att förbereda rågodlingen inför vintern.

Rågen kan kapas av innan vinterns vila och detta bör i så fall göras innan rågtuvorna vissnar ner. Håll uppsikt och kapa rågen när det fortfarande finns spänst i ståna. Lämplig period är svårt att ange då klimatet skiljer sig avsevärt i landet, vid odlingar i Dalsland betade exempelvis får, och en del rådjur, av odlingarna i perioden oktober-november. Rågen bör vara kapad innan frosten kommer. Har rågen redan lagt sig ner på grund av frost så kapa stråna ändå. När marken sedan är frusen står rågen och väntar på våren.

- Bor det mindre betesdjur hos dig kan du låta dem beta av stråna. Vi höjer dock ett litet varningens finger då en del djur kan vara lite väl noggranna och beta rågen ända ner till rotsystemet. Då kommer rågen sannolikt inte att komma upp till våren. Ett sätt att beta av stråna med betesdjur är att hålla uppsikt och låta dem beta en stund för att sedan avlägsna djuren från platsen.
- Klippa/skära/vrida av rågen. Kapa av stråna några centimeter ovan markytan med valfri metod. Klipp med en sax, skär med en kniv eller vrid helt enkelt av rågen. Se även här till att inte komma ner till rötterna, ta hellre av för lite än för mycket.

Börja redan nu planera lite inför våren, rågen kommer förhoppningsvis att komma upp tidigt och då kan det finnas några som är sugna på grönt att äta. Det kan vara idé att sätta upp något som hindrar t ex rådjur från att ta för sig av din odling.

Lycka till!

Föreningen Halmens hus

Hemslöjdskonsulenterna VGR

